

Målnummer:	7820-13	Avdelning:
Avgörandedatum:	2014-07-01	
Rubrik:	Folkbokföringsuppgift om adoption har i visst fall ansetts omfattas av sekretess.	
Lagrum:	22 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	
Rättsfall:	RÅ 1994 not. 108	

REFERAT

E.L. begärde hos Riksarkivet att få ta del av sin avlidna mors personakt. Riksarkivet, Landsarkivet i Vadstena beslutade den 23 augusti 2013 att uppgifter i akten om en halvsystem till E.L. som adopterats av annan omfattades av sekretess enligt 22 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, och därför inte kunde lämnas ut.

E.L. överklagade Riksarkivets beslut hos kammarrätten. Hon vidhöll sin begäran att få ta del av personakten för sin mor i dess helhet. Till stöd för sin begäran anförde hon bl.a. följande. Om hon får del av uppgifterna kommer hon att behandla dessa på ett ansvarsfullt sätt så att de inte orsakar men för hennes halvsystem eller någon till henne närstående. Hon vill i första hand få del av uppgifterna för sin egen skull. Det är vidare varje människas rättighet att känna till sin biologiska bakgrund. Uppgifterna bör nu kunna lämnas ut, mot bakgrund av att sekretessen gäller i högst sjuttio år och att det snart har gått sextio år.

Riksarkivet vidhöll sitt beslut och angav i yttrande till kammarrätten bl.a. följande. E.L:s halvsystem har bott hos sina adoptivföräldrar sedan hon var helt liten och hon kan därför vara ovetande om adoptionen och sitt biologiska ursprung. Eftersom adoptivföräldrarna är avlidna finns ingen möjlighet att hos dem undersöka hennes eventuella kännedom om adoptionen.

Kammarrätten i Stockholm (2013-10-24, Svahn Lindström, Bohlin, Berlin, referent) yttrade: Sekretess gäller enligt 22 kap. 1 § OSL för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i verksamhet som avser folkbokföringen eller annan liknande registrering av befolkningen. - Kammarrätten bedömer att omständigheterna i målet är sådana att det av särskild anledning kan antas att E.L:s halvsystem eller någon till henne närstående lider men om de uppgifter som Riksarkivet har beslutat att inte lämna ut röjs. Dessa uppgifter omfattas därmed av sekretess enligt 22 kap. 1 § OSL. Överklagandet ska därför avslås. - Kammarrätten avslår överklagandet.

E.L. överklagade kammarrättens dom hos Högsta förvaltningsdomstolen och yrkade att uppgifterna om halvsystemen skulle lämnas ut till henne. Hon anförde bl.a. följande. Hon vet att hennes biologiska mor födde en dotter den 11 juni 1953. Det är en mänsklig rättighet att få veta sitt biologiska ursprung. Hon kommer att kunna få vetskap om sin halvsystems identitet om tio år och kan inte förstå att det skulle innebära ett större men för halvsystemen nu än om tio år. I stället skulle det redan nu kunna berika deras liv. Hon kommer att behandla informationen med största hänsyn och skulle det visa sig att en kontakt skulle förorsaka olägenhet skulle hon avstå från att ta kontakt.

Högsta förvaltningsdomstolen (2014-07-01, Jermsten, Almgren, Knutsson, Silfverberg, Bull) yttrade:

Skälen för avgörandet

E.L. har begärt att få ta del av uppgifter i folkbokföringen om sin halvsystem, bl.a. dennas namn och personnummer. Frågan i målet är om uppgifterna omfattas av sekretess.

Enligt 22 kap. 1 § OSL gäller sekretess bl.a. i verksamhet som avser folkbokföringen för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs. För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Folkbokföringsuppgifter är som huvudregel offentliga. Hemlighållande kan dock ske i fråga om uppgifter av särskilt ömtålig art. Även i fråga om normalt harmlösa uppgifter såsom namn och adress kan det på grund av speciella omständigheter finnas särskild anledning att vägra utlämnande. Sekretess kan t.ex. vara motiverad om omständigheterna tyder på att ett utlämnande kan leda till hot eller om det finns anledning att befara personföljelse (prop. 1979/80:2 del A s. 210 f.).

Högsta förvaltningsdomstolen fann i RÅ 1994 not. 108 att folkbokföringsuppgifter avseende en kvinna inte kunde lämnas ut till en halvbror till henne sedan kvinnans mor upplyst att dottern inte kände till den biologiska faderns existens eller att hon adopterats av sin styvfar, varför hon och modern kunde antas lida men om uppgifterna röjdes.

Av utredningen i målet framgår att E.L:s halvsystem kan vara ovetande om att hon är adopterad. Därmed kan det av särskild anledning antas att halvsystemen eller någon närstående till henne lider men om uppgifterna lämnas ut. Uppgifterna omfattas således av sekretess. Överklagandet ska därför avslås.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

Mål nr 7820-13, föredragande Linda Ferry

Sökord: Allmän handling, sekretess eller inte

Litteratur: Prop. 1979/80:2 del A s. 210 f.
